

7. Балан А.А. Аналіз стану та перспектив розвитку кадрової ситуації на об'єктах критичної інфраструктури України. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2024. № 3 (29). С. 124-131. DOI: 10.15276/EJ.03.2024.15. DOI: 10.5281/zenodo.15085953.

8. Ippolitov, Y., Kydriavskiy, I., Balan, A., Dryzhakova, D., & Iuriev, I. (2025). Company information security management mechanisms for critical data protection. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. 2025. Vol.103. No. 16 p. 6388–6401. DOI: 10.5281/ZENODO.17018140.

9. Balan A.A. Individual Aspects of Internal Audit of the Chornomorsk Territorial Community. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2024. № 2 (72). С. 24-29. DOI: 10.15276/ETR.02.2024.3. DOI: 10.5281/zenodo.11238136.

Боднар О.А.,

канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Ворошилова Л.С.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В ПІДСИЛЕННІ СПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

У сучасних умовах трансформації системи публічного управління та поглиблення процесів децентралізації проблема фінансової спроможності територіальних громад набуває особливої наукової та практичної актуальності.

В умовах поглиблення фінансової децентралізації та викликів воєнного і післявоєнного періоду проблема зміцнення фінансової спроможності територіальних громад набуває особливої ваги. Законодавче підґрунтя функціонування об'єднаних громад визначене Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [1], а бюджетна автономія та механізми міжбюджетних відносин регламентуються Бюджетним кодексом України [2].

Передача значного обсягу повноважень на місцевий рівень закономірно актуалізувала питання належного фінансового забезпечення їх реалізації. У цьому контексті фінансова інфраструктура виступає системоутворюючим елементом, що визначає здатність громад акумулювати, розподіляти та ефективно використовувати фінансові ресурси для забезпечення сталого розвитку.

Фінансова інфраструктура територіальних громад охоплює сукупність інституцій, інструментів і механізмів, які забезпечують функціонування місцевих фінансів, зокрема систему місцевих податків і зборів, міжбюджетні трансферти, механізми місцевого запозичення, фінансовий контроль та інструменти стратегічного бюджетного планування. Її розвиненість безпосередньо впливає на рівень фінансової автономії громад, інвестиційну привабливість територій та якість публічних послуг. Належно сформована фінансова інфраструктура створює передумови для диверсифікації джерел доходів, зниження фіскальних ризиків та підвищення стійкості місцевих бюджетів до зовнішніх шоків.

Дослідження останніх років засвідчують, що фінансова спроможність громад безпосередньо залежить від структури їх доходів, рівня диверсифікації фінансових джерел та якості управлінських рішень [3]. В умовах воєнного стану посилилася залежність місцевих бюджетів від трансфертів державного бюджету, що актуалізує необхідність удосконалення механізмів фінансової стійкості та адаптивності громад [4].

Водночас сучасний стан фінансового забезпечення територіальних громад характеризується низкою системних проблем. По-перше, спостерігається істотна диференціація рівня податкового потенціалу між громадами, що зумовлює нерівномірність їх фінансової спроможності та посилює залежність окремих територій від державних трансфертів. По-друге, інструменти місцевого фінансового ринку, зокрема муніципальні облигації та механізми державно-приватного партнерства, використовуються недостатньо активно через нормативні обмеження, інституційну слабкість та низький рівень підготовки управлінських кадрів. По-третє, відсутність системного підходу до управління місцевим боргом і довгострокового бюджетного планування створює ризики фіскальної нестабільності. Крім того, обмежена фінансова грамотність та нестача аналітичних інструментів у процесі прийняття управлінських рішень знижують ефективність використання наявних ресурсів.

За таких умов розвиток фінансової інфраструктури має розглядатися як стратегічний напрям зміцнення спроможності територіальних громад. Перспективними вбачаються заходи щодо вдосконалення системи міжбюджетних відносин із урахуванням принципів справедливості, прозорості та стимулювання економічної активності на місцях. Важливим напрямом є активізація використання інструментів місцевого запозичення та інвестиційного фінансування, що дозволить громадам реалізовувати масштабні інфраструктурні проекти без надмірного навантаження на поточні бюджети. Не менш значущим є впровадження цифрових технологій у сфері управління публічними фінансами, що сприятиме підвищенню прозорості, підзвітності та довіри з боку громадськості й інвесторів.

Таким чином, фінансова інфраструктура виступає не лише технічним механізмом акумуляції ресурсів, а комплексною системою, яка визначає рівень економічної самодостатності територіальних громад і їх здатність до довгострокового розвитку. Її модернізація потребує поєднання інституційних реформ, удосконалення нормативно-правової бази та підвищення професійної компетентності управлінських кадрів.

Список використаних джерел

1. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Мельник Л. А. Фінансово-економічні аспекти формування спроможних територіальних громад. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 24. С. 123–128. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.24.123.
4. Дерев'янчук В. Економічна децентралізація в Україні: здобутки, виклики, завдання, міжнародний досвід. *Економіка та суспільство*. №67. 2024. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-32>.

Демих М.А.,
студентка 1 курсу
факультету податкової справи, обліку та аудиту
Науковий керівник – Скорик М.О.,
канд. екон. наук, доцент
Державний податковий університет
м. Ірпінь

ПОВОЄННЕ ЕКОНОМІЧНЕ ВІДНОВЛЕННЯ БІЗНЕСУ, ГРОМАД ТА РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну завдало безпрецедентних збитків національній економіці. За оцінками Київської школи економіки, прямі збитки від руйнування інфраструктури перевищили 155 млрд дол. США, а загальні потреби у відновленні – понад 486 млрд дол. [1, с. 4-6]. В умовах, коли бойові дії тривають, а євроінтеграційний курс набирає темпу, питання ефективного повоєнного відновлення бізнесу, громад та регіонів набуває стратегічного значення.

Тему можна обґрунтувати низкою взаємопов'язаних факторів. Насамперед, тривалий збройний конфлікт суттєво обмежує ефективне